

К 84.7США
Р 58

CARLZ ROBERTS

VƏRALIŞ ҚАРКАНЬН

Kudymkar

1935

Okrizdat

~~Z-8152~~

Çarlız Roberts

Vəralış kapkańı

Kudymkar

1935

Okrizdat

Vəralış kapkanı

Vodopadlən koətəməs da vəvəşməz vəyislən sumitəməs, kədnija kołçcisə vər suk çassa sajə,zagvub lənisə səmdəən, təmdə Berns lez-çisə dolinaə. Zarşan şəkət lolana vozduk eək kustarñikkeza tellainnezən vəli tərəma vəd çu-zəma naşekoməjjezən. Berns suis tipplə va dorə, nadejtçəmən, sto vəs etija mestən ńe setəəm vizib i sylə koknitzək loas azzyp burzək tuj kus mestaət. 8ulgalañ terməsəmən kezəmən, sija oşsis kažalıs omən remət vər. Pues coza soçamisə, i nə koləsət pondis tədav-ny golubəj nəvo, pondis jugjavny zarnia jugyə, sviňavny ləq vaez. Siž munis sija vər dorəz, kəşan pondətçisə eək kustarñikkez. Sija oşka-lis kussez koləsət, tałçalıs ńozzaşəmən, əddən ostoroznəjə.

Drug sija pondis kəvnə, lebzə kəltçəkə ulə, şəras kəskəmən vədsə şəna kustarñik-kezən, sə uvtyn təvkırtçəmən, kyzı ızyt tə-

lən pırgıstəmən. Otçajannəja kəknan kinas kutçışis sija tom puokkez berdə, kədnija vədmisə səb gəgər ətmədəras, no i nija pues vətçisə səb şərə-zə. Zənvi pədəmən da şintəmşaləmən suç ənetədalana suk lisən, sija lezis kiezşis uvvezsə da kylis, kəz sija usə eşə uləzək... Spervə, kəz sylə kazitçis zagvəv, kər sija jestis una ətikə mədikə dumajtnı. Sija əvvəstvujtis, kəz sylən şələməs vəd minutaə vermis çetçəvtıń morossis. Səbərəyn işəməs supyətşalis, i sija ətləbən kussezkət pırg berdə povzəmuvja kutçışəmən, lezçisis remət vaə.

Vabs vələma kəzət. Bernslış nelki lovzişəmsə srazu padmətis: siş supyəta sijə vədsən jurnas vevtəs. Sek-zə sija kylis, kəz sija koknas zuknitçis kyeemkə tədtəm predmetə, kədija kok uvtas paşkalis. Berns aşsə tədtəg çetçəvtis vevdərə. Jurbs sylən petəstis va vevdəras vodovorot vəg, lissez da çegəm uv torrez kolasən. Sija termaşis tırtıń aşsis tıbezə svezəj vozdukən. Ez jestə sija vesətń aşsis şinnezsə da nırsə, kəz viliş sijə kəskis ulə. Toko sek sija vezərtis, straş bura povzəm uvja, sto kokxs sylən kytçəkə şibdis.

Berns əddən vəcəma kuzis ujavın i kiez-nas vartçəmən coza lebtis va vevdəras. Ez jestə sija vəcəmika lovzişnı, kəz sijə, tımda

sija ez vartçə, viļis kăskis ulə. Mədrýrişa kăskəməs vădsən sijə povzətis, sija jatnəja vezərtis, kęcəm opasnoş sylə grəzitə. Sija dug-dis vartçəny, i tъmda vəli sylən vъpъs, zag-vъv vərətçis kieznas da suvtsən vižsis vaas. Vaas sylə vəli əni eəkaəzzas. Bъgъs pleskajt-çis sъ tъrppez berdə, a sъ çuzəm vъlət vizbvtana vaas pъr sija uməlikə vermis azzъpъ sondi jugütsə. I sijən vəli dovolon sija, sto vermis aslas tъezə kvaṭitńv şvezəj vozduksə, viļis vaas lezçisəm ozyń.

Viļis va vevdəras lebtisəm vərgyn, sija kieznas zagvъv vərətçəmən ղevna vižsis va vevdəras, jursə bərləq çapkəmən. Vartçitəg sulalikə, sija vermis lənşətnə va vevdərsə da peslişis ղevna dumajtnə.

Sija vəli pъdъn da sulalan vaa kurjań, setən ez tədçə ղeməmda vaşlən vizblyss. Das oşkəv sajyn beregsaňas vaas sumitis kъtənkə pъdъn 8yən, rovno tъzəmas dugdəvtəg kolətəmşaň vodopadas. Məd beregas, kədija vettisəma vərən, ылə va sərlaňas tъççisəm pesəka beçova, sondi jugərrez uvtyń zarqıen şvitələmən. Omən va kužas ղem ez tъdav, toko şəd vižis vaas da suk uvves beregsaňas əzət-çəmən. Sija ostoroznəja ղozzəvtis, vaas sylə vəli tъrppez vevdərəzzis; kъz dumajtis, sijə i

kazalis: вълып, веşкъта леζчишәмән берег да гәрд тәма sel, kәdija sogmis toko әниша буз-дәмишән.

Әddәn матып дыңсаңас сија казалис суk lisәn vevtlişәmәn tom topol jyv, kәdija, тьдалә, ңевазып uşem vaas, уззезе esә ави јестәмаш jansavny berег berdشis. Zagvъv сија ңузәтис kisә topol дыңә, medвъ tәdnъ jon-ja сија da oz-ja poz sъ berdә kutchiшәмән pet-ny vaşis. Topoљs kәstišis sъ ki uvtyn. Berns ez verмь viшsъпь da vilis vәjis vaas.

Berns әni esә burazъk povzis, no aссә ez әстү. Ez çulav i minuta, къз вәра сија pondis viшsъпь озза moz, kәr vermis lolav-ny. 8ondiљs zалejttәg sotis slyış jursә. Berns kъskis aslaңас topol uvvezsә da sajәvtçis пъ вузәр uvtә. Topoљs ez kъvt vizъvнаs, вуз-зеннаs, сија viшsis vaas, i вузәrnas Bernsъs sajәvtis assis jursә zarъs sogja.

Mәd koknas peslәmәn, Berns, къз орт-нәj oliş vәrrezып, tәdis, sto şuris kapkanә, kәdija vәli sogmәm кък әтамәdkәt kattishәm uvveziş ңето pu уззезиš, kәdnija uşemаш kurjaas buzdәm berengas. Sylәn jatnәja vәli shin ozaš ремът рьдъпинъs... Sija jatnәja tәdis vaып тьлашәm koriçnevәj-zelonәj, ңilьg, әta-mәdkәt zelъta kattishәm uvvez, kәdnija paş-

кәтçиșışisə, medvь lezпь sylis koksə, a sъvərъn, къзі каркан zъmmmez, ətlaaşisə zmítəmən koksə kokzulla vevdərəttis. Sija kыlis niј... Nъşaң ez vəv zubyt, no nija jona vižisə sylis koksə. Въeəmika dumajtəm vərъn, sija ղevna lois spokojnəjzъk, kər tədis, sto karkanъs vəli əddən ղiz uvveziş, a vəjəm riys ez vəv əddən ьзъt da i ne əddən kеръta vižsə va pъdəs berdas. „Sъshaң koknita pozas mezdətçىпъ,—baitis sija aslъs,—toko kolə kuzəmən kütçىпъ delo berdə“.

Mъmda vermis əktis tъbezas vozduksə, lezcihis va uvtas da vъnşətçəmən pondis поззачапъ jantarno-koriçnevəj suc tъdalana pъdъninsə. Kъz ez vižət Berns, ez vermy ażzıпъ kurja pъdəssə, kədija vidno vəli əddən pъdъn, no въeəma vižətis vəjəm pusə, kъjsəm uvves kədalən vižisə sylis koksə. Zarňia otən jugytsə munis top sъ mestət, kъtən kokъs sylən şurəm kъk kъz uv kolasə, kədnija vaçkisişə koriçnevəj zmjejjezlaң.

Nem baitinъ, karakan vəli əddən uməl, i Berns vezərtis, kъeəm jon zъmmmez kolasə sija suris. Sija lebtis jursə va pъeşis, minuta məd suvtçən vižəmən, pessis pъdъna lolaləmən əktiпъ as pъekas vozduksə, kədija kovsis sylə oзlaңын из ponda. Tъrtis morossə svezəj voz-

дүкөн да лөзчісіс vez тәмлаң vaçkişana рұдь-
нине. Мұнда вәлі үйпес, күтчісіс къскып
құнтән тұрғам ууvezsə, медвь ніжә пашкәтпь.
Ууves ңевна ңузалисә, но ңе сымда, медвь
мездәтпь коксә. Minuta қулаләтән вәра jursə
lebtis va vevdəras, медвь әктіпь svezəj voz-
duksə.

Minuta мәд соццишәт вәгъып, сија viļis
peslišis мездәтсіпь, но seteəm-zə ңеудаңаән,
къз і pervuiş. Nevna есә vermis լիշәтпь ууvez
kolassə, etija şetis sylə nađeja мездәтсіпь,
но кътсәз кокьс so есә вәли зъйттез коласып.
Не әтпрыш сија peslišis мездәтсіпь, но въд-
ръярса pessətmys sylən lois veşis. Bernislən sadys
vyris, сија рүктis ассə verməmən-ни, әддән
шәкъта vermis vižпь jursə va vevdəras. Къс-
kis aslañas tom topolliş ууvezsə da күтчісіс
пь бердә piñqeznas, медвь кокнітзьк вәли
vižşыпь va vevdəras. Etija şetis sylə ңевна
uspokoitпь ңervaez da vižşыпь va vevdəras,
дързък lolavпь svezəj vozdukən.

Әsətçəmən uv berdas da چuvstvujtəmən
ассə jurşı тұләр ыльна vәjəmşan, Berns dumaj-
tis, sto ави ңекъеәт nađeja-ни мездәтсіпь.
Къеәт radən da sonьta vižətis sъ vylə, vərəs
radejtana mort vylə, vižətis түнүвша mirys!
Әtik sъ ez zug lənsə. Kadış kadə toko къ-

Іьсліс къзкә гүшән визътана вальслән боләтәм, ңето ңетъдалана кайлан ңегора ҹивзәм, ңето һешта, пеллеz ҹанәтәмән, ҹериклиш кайлан горәтләм. Въдәs kazitçis Bernslә etija värsha miryn, kədija berdə sija velalis uçətşan, matyna, vezərtana da sija radejtana mirən. I drug etija mirys bergətçis sylə tı̄nas, ləşətçə sijə vijnъ da seteem ləgən, kъz toko vermas kernъ sondiēn palitəm pusťqa, ңето ја ьвvez aslanys lı̄tja purgaezən. Mızətuvja da ləguvja viddən virys sъын pondis pižnъ. No tulsssa kəzyl vaşañas ləgys sъын sotçis i etija vajis sylə əddən ьзът połza. Basək uçətik wavylok, vac̄kişana zoriz lisok vylə, blednogolubəj rəma lebzis Berns ҹuzəm vevdərət da sondiēn jugdətəm va vevdəras gazən melkajtis. Vozdukas orsikə sija vunətis beregitçəm jılış da jurşı tyləp ыльна лезçisis uləzъk va vevdəras, kədija kazavtəg kvaṭitis sijə. Mымda ez baraktaçсы, mezdişnъ ez vermy, i vizъvnas sijə kylətis. Wavylokłən vəjəmtys Bernslә viştalıs sъ jılış, тъj viçcişis sija assə oзlaqъn.

Ne vəralış тъvkъd şərti vəli puktyń Bernslә assə verməmən, kыlcəz sъ jur vemyń kclççis esə uçətik vezərtana bičirok, kədija vermis vyn sъ vojalə. Sija ңоззəvtis omən as gəgərəttis, oz-ja ażziş topol uvvez kolasyń

jonzъk uv, kәdija-въ vermis sъlә sluzъtпь тъ-
çag tujә. Vәli-въ sъ kіyn, dumajtis sija askәt-
tas, jonzъk bed, sija vermis licәtпь sijәn zъmsә
da kъskыпь koksә. Sъlәn shinnes suvtisә әтик
uv vъlә, kәdija въеәma vermas lонъ seteәm
tъçagnas. Sija mәdis ҹegәtпь-нi sijә, drug sъ
peләз loktis koknita kaznitәm kъtәnkә kus-
sezas va sajas.

Vәralişlәn инштinkt viшtalis sъlә, sto vәrәt-
cъпь oz kov, i sija toko ңоззәvtis sъlaңә. Suk
lissez ръt sija kazalis, kinkә тунә bereg pәlәt-
tis. Ostoroznәja, med ne kernъ sum, sija зев-
шишis tom topol lissez sajә, i ңekinlә sъshaп ne аз-
зыlәmәn, pondis viçciшпь tәdtәm muniшsә.

Çoza sija kazalis ьзъt lososәs, kәdija vәli
strәjmәm vodopad vevdәrshaңas ušíkә. Loso-
sъs kъvtis uvlаnә vizъvnas, kъnәmнаs vev-
dәrә bergәtçәmәn. Loso-ssъs vәli ңeylәп-нi sija
mestašan, kъtәn vәli Bernsъs. Vodovorotnas
lososssә kajetis va vizъvъslә ranъt da pәrtis
zaлиvokas veшkъta lissez sajә, зевшишәm Berns
çuzәm dъnә. Estәn sija kaтtishis uvvez kola-
sas da suvtis. Gәrd anuvttes sъlәn çut vәrisә.
Olanъs sъyп umәla-ni tәdçis.

Berns kazalis әni, sto kinlәnkә vetlәtәmъs
beregәtтas vәli etija kъvtan losos sәrъп vәt-
cәm ponda. Kәr sija kazalis peseka beçova

вълиш ьзыт ёд озес, не тънда ез дивуйтсъ етија
оз въльп, кедија външатçемен визатис ва вълас.
Казитçис, вътте сија визатис Bernsъs вълә,
чузатмъс кедылен вәли ва вевдәрас. Но Berns
тәdis, sto озъs визате куләм lososъs вълә. Съ
журъn virdystis әddәn чудеснәj plan, i шелә-
тмъs pondis jotкыпъ vil надејашаң. То кътән
sъләn spašitejъs... тъј вайтпъ ораснәj.. no
шотаки spašitel.

Sija termašís eза вурагък sajævtçыпъ topol
lissez sajә, medвъ озъs sinnez вълә не usпъ.
Aslas termašíkә sija eз куз визшыпъ da вәрзатис
ва вевдәrsә. Шелатмъs sъләn povzәmшан suvtis
moz. Sija bura tәdis, sto озъs povzas da oz
pondъ ujпъ lososъs ёrә.

No озъs ңем eз i dumajt, викнитis çetçев-
tis vaas. Kәr sija kazalis vaьslis bulatemsә,
dumajtis, natte-pә къеəткә vьdra mәdә тъг-
дъпъ sълиш dovycasә. Lagaşemен kitrәj vьdra
вълә озъs siž slopнitcis vaas, kәr vaьs върз-
nitis medvъlyп uvvez dъnәз, a vaьslәn kou-
nитатмъs kylis bъlа bereg pәlәnnis.

Ozъs въeама кузе ujaunъ, kәt tusasъs sъ-
ләn ави lëshyt. Berns eза jestъ въeамика
dumajtпъ assis plansә, kylә, sъ pel dъnъп-ni
kіnkә چисыктә. چисыктәm sъьs kylis әddәn
gorәn va vevdәrattis. Nekәr вәli Bernsъlә du-

majtn̄ əni, sija kutçis̄ ispoln̄ajtn̄ assis planṣə.

Üvves, kēdn̄ija vižisə losoşsə kēvtəmiş, Bernsəssən vəlisə kiən suzəmən. Os̄s va vevdə ras vižis̄ jursə vel vyl̄na i aslas vyl̄na pelponezən seteəm sup̄ta vasətis̄ ožas vasə, kər vyl̄n vavvezşaṇas ez verm̄ ažzyp̄ Bernslış cızəmsə. Losoş dənəz ujəm vərən, os̄s riñneznas kutis̄ losoşsə da əddən radən ləsətçis̄ uj̄p̄ vər bereglaṇas.

Loktis̄ rokovəj minuta. Berns əddən sup̄ta nuzətis̄ kiezsə, açs̄ çut oz pəd osən kerəm vodovorotas, da kyz sapırn̄itçis̄ çuñneznas os̄s ɬadvejjez berdə kuz gənas. Ez i kažav, kyz sylən̄ kuñsis̄ şinnes, açs̄ viçcişis̄ kyz sijə os̄s taekas.

Viçcişn̄ Bernslə lois nedyr... çulalis ez çulav kyk sekunda, kyz os̄sslə dívujtçəməys vuzis utlannəj pañiçeskəj uzasə. Bərşanəs da eəə pədən va pəekişan uşkətçəm siž povz tis os̄sə, sto sija çarñələn da əddən vynən uşkəəcis̄ ožlaṇ. Bernsəs əddən jona vižsis̄ os̄s gən vtej də, kylis, kyz sylən̄ ɬadvejjes neekəvtçisə, sÿkosta-zə kylis, kyz sylis koksa zelətis, dumajtis, vot-pə oras kok lapaſs. Pervəjşa minutaas Berns mədis ležcişn̄, medv̄ ne petkətñ assis koksa no vermis poləmsə dyl̄nis̄ vasətñ i

ožlañ jona vižsis osyś berdə. Drug sija pondis kъvпь, къз vaып тълашем uvves pondisə jansavпь, i sъkosta-zə sijə svyrñitis ožlañ. Berns əni veli mezməm! Ležis kiezhis osysslış gənsə da lebtis i sev dəras. Sija pədmalis, kaşlajtis, varkъsalis şinneznas.

Minuta kъk sija ujis zagvъv, svezəj vozduknas lolaləmən da pessəmən пырши i şinnezhis çapkъпь vasə. Sija şperva polis, med osyś ez bergətçə vər da ez uşkətçə sъ vylə. Med povzətńь ossə, sija bəbiş moz da pellez çanətəmən seteəm gorən rjakəstis, tъmda vermisə sylən tъzəm tъes morosas. Veş sija sъvvyrna polis. Osyś əddən bura veli povzəm i, kъz salnəj, termaşis ujny pesəka beçova vylas, vıdsən vunətis kuləm losoşsə, kədijə zagvъv kъlətis vizvvnas.

Kokъs Bernslən əddən zubyla vişis, no sъ tujə əni koknit veli şələm vylas. Sija ne termaşəmən ujis vaßlə panxt i şinnezsə ez lež osyś vylış, kədija bura çusyktəmən şibətçis beçova dъnas. Kər petis kəs mu vylas, ızyt zvir bergətçis da poləmən pondis pozzaşny, medvъ kažavпь, kin seteəmtyz uşkətçis sъ vylə. Mortsə sija unaiş-ni ażżyvlis, no seteəm mortəs, kədija ujalə vıdra moz, ղekər ez ażżyvly, i etaşan ղekъz ez vermy uspokoitçyp. Sija

ləgən əozzəvtis losoşbs vylə, kədija kəvtis əni va sərətəs. Osbslə dumajtçis, sto losoşbs vəli toko primankaən sija uzasnəj dəvəv çuzəma susçestvolə, şvitçalan şinnəs kədylən siş suç ażżəmən sə vylə viżətisə. Termaşəmən bergətçis sija mədər ladərə da iñdətçis vərlañas, gora vakşəmən kołłalikə, kədaşań sylən oşkəvvəs pərtçisə sajnəjiş gənajtəmə.

Kər osbs sajəvtçis, Bərns petis pesəka beçova vylə. Sija çəvtis assis va paşkəmsə da əuzətçis ərixt pesək vylas, məd sondińs rýdənżyka vermis rýrny sə kuçikə da sontıńy sajkaləm virsə.

Zvirrezzlən sar

Drug pondis kəvnə Dzons, sto koñeçtəm una kad vermas viñşypь va vevdəras, kylən vañs vəli əddən sola da sonyt, kyzı parnəj jəv. Svja vəli əddən vyna da bura kuzis ujavy, i sylə nem süssə ez kołççə kerpə, kyz toko zagvuy ujpy, kylçəz oz raptəş kyeem ənənavud ostrovkət, neto oz kuv juəmis da eñguvjas. Nem vaitny, ujikas sija vermis raptəşny una opasnoşsezən. Tropiçeskəj vaez—akulaezlən da pila-çeriezlən gort. Sija tədis, sto setəem opasnoşsez jyliş, kədijə oz poz ordjypə, i dumajtnə oz kov.

Dzons əni aßə çustvujtis spokojnəjzəka sija kadşa, kər çasməd oztı munis ızyt uragan da vətis sijə sudnosə, kədija vylən sija munis. Tələs əni eñə ızyt vav dörvəsez vylət çetçalis da çəkkis nə vylış vıgsə. No va rye-kas vəli əddən-ni ləq. Dzons pessis viñşypə rębənəzəka, medvə soçcişypə da asgəgərsə

tədnə sija vodovorot vərşan, kədija sogməs sija mestən, kytən sudnoys rukhis va pədəsas. Mukəd pərşas sija lebtəvlis jursə va vevdəras da əzzətəlis sarız vevdərsə, kytən jugyətəs vəli toko zvezdaezşan, med azzən, ez-ja koççə lovjən kinkə səb jorttez kolasiş. No kər təd vylas uşis, kyeəm şəkət sylə vəli petnə strasnəj vodovorotşis, kət sija vəli i əddən vyna da vyeəma kuzis ujavnə, səssə ez dijujtçə, sto mukəd jorttes sylən vəjise.

Bədəs vynəs sylən şperva munis setçə, medvə əne vəjnə. Sek sylə ənekər vəli volnujtçən... Sija dumajtis toko aslas oləm jılış. Kər sija kazalis, sto jona vişə va vevdəras da koknita lolalə i vylanə əzzəvtəm vərən, kazalis as vevdərşis barxatnəj əvəsə, omən zvezdaezən kəzəmən, sija drug kutis ətnasaşan poləm. Əni sija pervuiş vezərtis, tıj set-eəməs ətikən lənə mırən, sylə kazitçis, kyzı stal sylə şələmas kinkə mərtis.

Novdu sija-və əne siş ətnasaən aşsə çuvstvujtis, kyz-və səb ki uvtən vəli kət-və kyeəmkə pəv. Nəki şmertəs sylə vəli əni əne setəəm strasnəj—toko kuşnə şinnez da uskətçən tədtəm va pədəninas.

Unazık ořirs, kər ləşalasə setəəm polozenpoyn, lebtisə-və kieznəsə vylanə da lezçi-

224/965/8

şisə-və va rədəsas, toko ətik stragnəj dumاشan, sto pylən vragıb vəDSA okean. No Dzons vəli nə setəəm mort, medvə şetçəp. Sija i juras ez lez rygın setəəm dumasə, medvə ətkazitçəp peşşəmiş, nəlki sek avi çekyəəm nadeja, no mortıb eə vermə pessəp. Sija si3 ləddis; sto mortlə oz kov şetçəp setçəz, kytçəz sija oz kuv.

Medoz sija pondis dumajtp, kədylanı sylə ujnp. Ojys eəez vəv una, kogavıb rikhis va rədəsas kık ças vərti sondi lezşəmşa. Bıeəmika dumajtəmən, sija resətis ujnp tət vylas. Sija nadejtçis, sto eta şərti vişşəmən, sija cozzıka vermas lokp mu dənəz. Kət,— veşkyla viştavnp, ujnp sylə, şorovno, kədalanp- vəez vəv. Etija sarızıb-ed una ostrovves. Kolə toko voşp ətik napravlenno da çorxla vişşəp sə şərti. Kyełaləmən ujalikə sija toko sadə əstas. Napravlenposə tədnip sija vermis zvezdaez şərti. Dzons una vədlaət vetlətlis i tədis nəvna zvezdaes jılış. Etija tədəməs sylə vıeəma tırmis, medvə vişşəp veşkyla. Sija nadejtçis lokp mu dənəzziis sondi pettəz. Sondi jugərrezən sotəmşa sylis vevtəm jursə eə vura zık pondas koştynp sylən gorıb. Sija tədis, sto vəd mutor etija sarızıb şelitəma dıkəj zvirrezən da dıkəj otırən. No dumajtp sə jy-

lis, түj сija pondas kernъ, кәr локтас кәs ти
вyləz, veli esә oz.

Медвь ңе sadtəmşanъ, сija ujis zagvъv,
воклас куjləmən. Kәr şibalis къeəm ңепавид
volna dorъs vyləz, сija əktis, тымда sylən
veli vynъs, medvь ujyvъ volna jyv vevdərət-
tas da cozzъk şurnъ lazmytinzъk da srokojnəj-
zъk mestaә. Şotaki təlъs coza pondis ləqńy,
i sek ujny lois kokqitzъk. Uraganъs vezsis
kokqit təlokən. Təlokъs si3-zə coza əsis, то-
ко 80cъnika, orlystəmən moz, къsaңkә vajət-
ьslis.

Çikъra-çikъra şed sarı3 vevdərъs şvitthalis
fosforiçeskәj şvetən. Dzonis şerъn kъssis kuz
şvitthalana şled. Fosforiçeskәj şvetъs sarizbislən
vazъn-ni veli tədsa Dzonsbislə, a əni сija una-
ən vñimatielnəjzъka viзətis sijə. Əddən ucət
viçirokkez əzjana jugъt şvetlən to tъççislisə,
to əslisə, i Dzonslə kazitçisə nija şinnezən,
kədnija ləga viзətisə sъ vərətçəm şerъn, къz-
vъ ožlaq radujtçəmən sъ vəjəm vylən. Aş
askətjanъs radujtçən! Sija i 3ar pъ vylə oz
pondъ kernъ, oz vəj. Ojvъt, kədija talun sylə
koqeçtəm veli, aßə pessis radujtnъ setəem
fantaziaezen, kytçəz zvezdaes ez kusə, kytçəz
tropiçeskәj zarjaes ez əzjъ gorizont vylas.

Sija jugdətis lazmyt rif, sъ dъnşaq daskъk

gəgər mişa ыльна. Volnaes kolətəmən da ызът sumən vartçisə sə berdə. Ыльңък tədalısə pal maez da purpurovəj zəlonəj eypokən vevtlişə mən, kerəs.

Dzons raduvjas şerəmtçis, i ղevna sulga lan viżşəmən, ujis veşkyla rif dъnas. Əni sija ujis esə zagənżъka, med ne əstən pə medbərja vъnsə pribojkət pessəm ponda.

Kər sija veli şo məd oşkən ыльна enija kolətan da vəlzzitan volnaez dъnşaŋ, kədnija bъdsa vodopaddezən tarəvtçisə riffəz vevdərəttis, sija kazalis, sto nełki sija, əddən vъeəma ujalis, oz vermъ şibətçənъ mu dъnas etija ladorşaŋ. Sek-zə sija pondis sylaŋ ujnъ. Kъk ças vərti, kər sondi jugərres vaçkişisə syləm mid vylə da zastavljatisə sijə dugdъvtəg vadıńń jursə, kъeəəvtis məssə da loktis setəəm mestaə, kъtən tələn sajəvtəm beregas ne siž strasnəja busujtis pribojъs. Bərjis ызъt volna da ləddis, kъtən sija paškalas, sija etija volnakət ujis beregas. Sija kylis as uvtas va rъdəssə, nşkətçis ožlaŋ da sungiśis rъdъnъk mes-taə, med ne şurnъ mədik volna uvtə, kədiya vermis sijə nəvətń vəsərlaňas.

Neýlyn tədalıs zarňia pesəkiş bereg, kədi-ja vəli unavaət vundaləm, zmej moz çukla-şəmən, vaokən.

Въеəтіка ңоззаләмән вәр сүк çassaşis въд русә, Dzons zagvұv ujis bereglaңas. Puez въыпн popugaj мәdlәn rjaksəmьs sijә ңевна uspokoitisә. Pozis tәdnь, sto małyп авиәш ңе zvirrez, ңе otir. Sija ez tәd, тыj sijә viççisә etija tәdtәm stranańп. Sija ez tәd, kъtәn etija ostrovъs: Novogviñejskәj arxipelagъn али Zond-skәj ostrovvez kolasiš. Къз sija Novogviñejskәj arxipelagъn, setәn medъzъt zvirrezәn vermisә lопь вәr porşsez da zmejjez; a къзи sija Zondskәj ostrovveziš, setçin vermassә lопь Malajskәj poluostroviš въд çuzəma лок zvirres. I şotaki Dzons nađejtçis, sto şuris sija ңе Vil Gviñeja, sija ңекъеəт zъvotnəjjiezliš, kәdnija oләпь ти въыпн, siž ez pov, къз polis vilgviñeja dikarrezliš—dzungliezliš.

Vaok usso dъnә beregә petәm вәгъп, sija vodъstis da gorsa pondis jupь səstәm, sүc тъdalana, çut ңе зирт vasә.

Ażżis ңеуып vuzəra mesta, rukşis тъsнаs pu berdә, medвь socçisъspь da pondis dumajtnь as jъvsis, vñimatałnәja ңоззашәтәn вәr çassaas. Sыlә əddәn-ңi okota vәli użpь. Straş bura sija тъzis. Użpь sija ez pondь, a reşytis oзлаң dumajtnь, тыj sыlә kertpь. No şinnes sыlәn լakaşisә-ңi, ңекъз ez vermy viżşyпь. Sek

sija supъta kajis pu vylə, uvməd ətamədkət kъjis, vodis nъ vylə da laqtis.

Bıdsən zar kadsə lunnas uzis, kъzi kuləm, i sajmış toko əddən zubъtşan, kədija vəli um-əla kujləmşan. Bıeətmika qırtəm vərən tuvdəm kikoksə, sija vıeətmika vižətis pusə. Sija sylə glanitçis, sъ vylə pozis koknita da coza kajny. Sija ceglalis eəz ɳız 8atokkez gərziş nyış roştelənik kodə, olsalis sъ vylə posni ulokkez da lissez i keris aslys vıeəm olpaş. Srazu pondis radujtçyp: sylən əni em soçcişanın mesta. Sıvərən sija lezçisis mi vylas da munis kossyń aslys şojan.

Sija coza kazalis, sto şojanys tatən tımtada kolə. Aslas pu vylən pukaləmən, sija vermis ɳızətnə kisə ordçən sulalana mango pu vylə da neekyp sъ vylis ploddezsə. Şo oşkəv ы́lna sъ dınsan vəli bıdsə rossovnik, dikəj smokovnicaeziş. Sija tədis, sto neyln ażzas pətəsa durian, a vaas vermas kъjny əddən una çesküt da pətəsa rakovinaez. Mango da smokovnica ploddezen pətəm vərən, sija cegətis ɳız da jon uv i aslas vuzəra sajəvtçaniniş petəm vərən, munis beregrəv, aşsə tədəmən, sto sija una-ən ы́zıtzək ɳolkokaez vylən. Vylə, zdorovəj, ləşyta tecəm tusaən, sija ez stəditçə paştəg vetlətnə i nekinliş ez pov. Sija kylis nelki kъ-

Еәмкә въп, ҹуствуйтис ассә gotovən рапьташпъ къеәм uгодно opaşnoşən.

Omən beregpəv, къз sija kazalis toko әni, una әddən valajtçis kylətəm vər da zugaləm sudno torrez. Nъ kolasып въеәмика kossişəm въгъп, sija вәрjis asləs әтик çegəm bed kərtulən kөneças. Seteәm oruzijos, burzъk çegətəm uvşa. Kinas vižətəmən etijə oruzijosə, sija ңоззəvtis as gəgərəttas omən въdmassezsə, kъtən vermisə lопь una opasnoşəz, da kutchišís әктъпь rakovinaez uznajtпь.

Sija әпәз аззыlis toko dusməd uçət оvezjanaezəs, popugajjezəs da tabun rozovəj flamingo. Zugaləm sudno torrez beregpələt̄is avu i vərzətəm ңекин. A nija vermisə lопь intəresnəjən ңelki med ылəstəm dıkarlə. Sek Dzons reşytis, sto etija mestəп avu ңeky-eәm otır. Emes-аву zvirres, sija vermas tədn̄ь toko sondi lezçəm въгъп, kər nija loktasə vadəras jupь.

Nedъr sylə ləşalis viçcişпь. Ez jestъ sondi-ss sajətvçыпь puez sajə, къз çassaas pondis кънпь şəkъt korъtaezən vetlətəm, i vadəras loktişə stavunən вијvollez. Въdəппьс nija әк-шиşə vadəras şoməd oşkəv ыльна Dzons pu дыншаң, i şəkъt vəli tədn̄ь, къеәм rodiş nija vəlisə.

— Къз естән оләпь seteəm zъvotnəjjez,— ләгән тоз askət̄as gorət̄cis Dzons—въд минутаә pozә viççışпь тъççışәм leoparddezlis, а novdu i tigrrezlis. Колә vižətnь къкнан shinən.

I resytiš sija mədlunas kernъ aslъs тъј-
кә kopjo кодә. Kopjoәn ed pozә mezdişпь
ылишанъзъk, а ведән toko asberdشاң. Къз sija
vijsəmən təzdişis, тъла ави sylən әni кък
duloa ръssałъs, revolverъs, kədnija въdəs və-
jisə sudnokət әтлаып! Nem zalejtnь sъ jylis,
kədijə on verмъ bergətnь, sija pondis dumajt-
пъ, къз-въ sylə ləşətnь ղəv da ղəvjossez. Ez-
въ vəv şækът въdəs etijə kernъ, къз-въ vəli
purt. No i enija dumaes, къз i ръssał da re-
volver jylis, loisə veşis. Sek sija əvtəstis kinas,
şerəmtçis da pełponnezsə zmit̄stəm wəgъп,
pondis ղоззачпь assis slənja kiezsə. Sija ne
as volaşis drəgňit̄stis, kər dumajtis, sto sija әni
seteəm-зə, къеəm vəli kərkə pervoъtnəj mort.
I sija aslъs viшtalis, sto sija vъpazъk i um-
nas, i vołanas ղołkoka vruggezşa.

Ez kov дыг viççışпь sylə, medвъ доказыт-
пъ etijə delo vъlyп. Ez jestъ vaſs bujvol ko-
рьtaezən gudъrtəmshaң səзпь, къз loktisə va-
dəras juпь кък ne ызыт kər. Beregit̄cəm pon-
da kərres juikapъs әtaməd wəgъп lebtalisə jur-

rezn̄sə da vñimatieln̄ja ḡegər əozzalisə. Kət i bura əozzaşisə, a ez kažalə assin̄s vragsə, kədija, bura vəzzis nijə. Sija vəli pjatnoa udav ocelot, kədija guşən, prikajtçəmlən vaçkişana moz, guşaşis n̄ şərən da əni əzevişis Dzons pu sajə. Sija torpta ləpkətçis mu berdas da ostorozn̄ja əozzaşis pu sajsan, çetçəvtiň go-tovitçəmən.

Ez jestə sija çetçəvtiň, kъz ḡyriş da bura kylana kərlən pelleş kutisə povzətana s̄y kytənkə ruez sajas. K'yeem əneavuq şekunda torok dyrni kərres sulalisə vərətçətəg, storozyləmən pelleznas, şinnezisə da n̄yryssez-n̄sə, a s̄ıvərən əddən kokn̄ita çetçəvtisə da uskətçisə dol vəregpəv, rovno təvçikən nijə kytçəkə nəvətis. Dəsada uvjas ocelotbs kuž da çoçkom piñezsə zer keris da pu vylas çetçəvtəm vərən, əzevişis uvvez kolasə, vñimatieln̄ja əozzaləmən, myj vermis povzətən s̄ılış dovyčasə. No sija nəm ez vermy azzyn̄ da kajis vylalaqə pu vylas, medvə vyeemika əozzaçap etija ḡegəris məstasə. Drug kažalis sija mortlis ne polana vižətəm veşk̄ta s̄y şinnezə.

Ocelot povzəmuvja vər peñitçəstis. Pellezsə zmitəmən sija vodis uv berdə da ləgən suvtətis şinnezsə mortls vylə. Dzons brezguj-

тәмән візәтіс оcelot вылә. Sija-ed вәли прос-
то ызыт дікәj кан. Сылә әddәn ңелубо вәли,
medвъ kajis ocelots езә выләзъk pu выла.

— Прьш! — ләгән rjakәstis sija da sovk-
нитіs oçadoloң.

Ocelot діvujtçемәn lebtis риgәtәm вәззә
da çetçәvtis pu въвшис i әsis къtçәkә vәr
çassaa.

— Seteәmmmez ponda, къеәm te, i etija
tyrmas! — шерәмтçis Dzons da pondis lәşәtпъ
assis olpassә.

Kәr rytsha remytts vezhis ojsa remytten
da pondis jugjavny zvezdaezi, Dzons ez-ni
vermy аззыпь vadәrә vovlis zъvotnәjjezәs.
Bъdәs nija, kъzi вузэрrez, guşәnika munisә
vәrdor kuza, çut pavkәtçisә va berdә da kъt-
çәkә әsisә. Mukәd pыrsa kыli şәkыta kokke-
zәn topatәm da gorәn vanas boләtәm. Siшtu
vaderas vovleny әddәn ызыt zvirrez. Эtpyris
sija ңelki kylis ңeъlyп veras kulan озып go-
rәtlәm i sъvәtъn ңedъr baraktatçәm. Dzons du-
majtis, ңatte-pә kъeәmkә kәr usis ocelot
zertvaәn. Nostәma rjaksәm вәtъn kylis bura
kokkezәn tapatәm. Sъvәtъn lois әddәn lәn.
Toko dugdьvtәg kylis sumys pribojlәn, kәdi-
ja vartcis beregdor rif berdә.

Sarışsa sonıň vozdukы Dzonson vylə dejstvujtis, kyz opium, i sija coza pondis kuyń, sto süssa oz verme sija peşşyń opkät. Sija peslişis aşşa eäktyn, sto əni povtəg pozə uzń, kät xisnəj zvirres ətmədərə kotaşən. No bura dumajtəm vərgyn sija suis, sto əni uzń — kolə jurtəmən ion. A onys sijə şo burazık i burazık əşilejtis, sija pondis vətaşń-ṇi, kər sariş sajsan oranzevəj zarňia şvetbs sajmətis sijə. Petis teliş. Sija vižətis sý vylə, i şeləmbs sylən zmitcis; Dzons pondis dumajtn, novdu kuvteżzis sylə ləşalas ətikən ovń. Kyeəmkə asçuzəma sý zastavitis sijə vərlaq vižətysń. Sija vadoras kažalis əddən ызыт leopardəs. Kuçik vylas pjatnoez jatnəja tədçisə teliş jugytyssan.

Dzons tədis, leopard siž-zə kokňita kajə pu vylas, kyz i ocelot. Guşənik, med nəm ez kylv, sija ηuzətcis aslas bed dýne, da vyeemika vižətis, jona-ja vižşə sý berdyl kərtulbs. Kyz sija zaleşjtis, myla ez ləşət aslbs kopjoez! Şeləmbs sylən jotkis, jaj slənnez zelalisə, gotovitçəmən kutçyn tışkaşń.

Leopard kyskis as pýekas vozduksə, mylkə rovno kylis tədtəm zapak. Etija zapakъ leopardыslə kazitcis əddən opasnəjən. Etijə pozis tədnı vərlaqə lapkətəm pellez da nerv-

нәја вәзән әvtәm şәrti. Mortlәn zapakъs sыlә vәli tәdtәm. Kьssәmәn pondis sija kossišпь mu vъlas, kъtçәz ez uş mort sled vъlә. Әtik minuta kezә sija kъz kъnmis mestaas, govitçәmәn i tъskaşпь, i ръssыпь. Sija kъlis тъjkә umәlә. Sled kuzas sija ostoroznәja kъssis top pu berdәzzis. Sъvәtъn рusә nukaj-tis, jursә lebtis vъvlaq da pondis vъnşәtçәmәn vižәtпь, avi-ja kin uvvez kolasып.

Povtәg morts pantalis vižәtәmsә enija lәg da jugyt şinnezis. Svetъslәn jugәrrez әni şizisә bъd uv kolasә, i Dzons въeәma tә-dis, sto vragъs sijә jatnәja azzis. Sъlәn-ed ju-gyt kuçikъs. Sija siž jursә bergәtis, medвъ tәlişs vъliş pъrәmbansә jugdәtis, i sek sija suç azzәmәn vižәtis zvirъs vъlә:

— Mun setis,— eäktis sija çorъta da ve-zәrtәmәn.

— Ker assit deloeztә, menam deloә jur-tә en sujly.

Zvirъs, tъdalә, povzis moz. Kъkiş sija bergәtliş şinnezsә bokә da viliş vižәtis morts vъlә. Şinnezәn mәrtçәtçәmәn Dzonsliş vižәtәm şәrti leopard vezәrtis, sto azzә oзas ne drә-zitana dovyça, no ne polişәs, kәdija gotov sъkәt rapanъ kutciшпь. Mъmda opasnәj vәli etija bъled kuçika vragъs, leopard sijә ez tәd.

Sija toko tədis, sto moitəs səkət və i ətəzda. A kycəm səbez sija şetalis! Ne gorən, no vura grəzitçəmən. Leopard vəli əddən əsg vir vylə, no veşış təskaşń sija ez məd. Sija vəlaləm kutçişń pıkkət, kin səkət rəpətaşikə usə rənəkaa uzasə. Sija kossis zertva, no ne rənət kutçişişə. Leopard tədis, sto vərrezaas olən səssə strəgnəjzək zvirrez. Boşń tigrəs, sija pırg vəregitçis sviş, a rəpətaşikə vujvol şleddezən, pessis muppı sə tuj vylış. Neuzto pu vylas susəstvoos vermas sijə.

— Etija puys menam,—səlişan ozählən vaitis golos, jatnəja vəd kəvjuvtət gorətçəmən.

— Püssə tatiş! Mun!

Etija golosıny kylis myjkə çorxt, as vylə nađejtçəm, kədiya vədsən sijə tovkhis əstis. Zvirys, tədalə, zagvyl resitis, sto sylə oz kov kutçəń asvylə nađejtçana tədtəmkət; kədiya pukalə pu vylas da siş povtəg vižətə sə vylə. Sija vərgətçis vokə da şekunda məd kezə pərtçis setəəmə, vylte vədsən vunətəm morılıs jılış. Pu dəniş vessəm vərgyn, sija ne termaşəmən munis vərləqas.

Bura i radujtçis Dzonsonıys, açıs ez dumajt, med eteəm ızyt roveda sylə boşń. No şotaki sija vədsa morosən lovzişis, kər leopardıys şin oşsis sajəvtçis. Sija uməla

nadejtçis as vylas leopardkət vermaşəmən. Sija əni bura pondis tədnə, sto uznpə estən pozə toko lunnas. Asyləzəs ojsə çulətis sija dumajtəmən, kyz assis labazsə kernə bezopasnəjzəkən da kyz suzətnə bur oruzijo.

Ojvylən una vovlisə vadərə vərgən olışsez. Nə kolasiş vermis kazaçnə kərrezəs, viyvollez, kyk ocelot, dus mədəs kyeemkə tədtəm zəvotnəjjez da eə ətik leopardəs, novdu sijə-zə, kədija vovlis-ni. Vovləmmes dugdisə toko sondi petan doras-ni. Sija vermis laqtışlıpə toko ças kyk kezə.

Sajmis sija povzəmşan. Sylə kazitçis, vytte pu vylas kajə leopard, ləşətçə uskətçənən sə vylə. Sija kvatit is bedən da təskyrətçis labaz doras vevdərəttis. On kazavtəg pəssis sə dəniş, i sija gotov vəli təskaşnə. No leopard tujə sija kazalis kakadaəs, kədija aşsis rozovəj sorssə vylan lebtəmən, əsalis onlajurən ordçən uv vylən da ləga vişətis Dzons vylə. Dzons gorən vak-vak keris, i kajys gorətləmən lebzis, ləgaşəmən Dzons vakşəm vylə. Sek sija lezçis pu vylən da gəvjaşəm vərtən sola vaas, kutçis şojnə. Şojanəs sylən vəli smokovaeziş da neuna mango ploddeziş. Sija vəli əddən dovolon, sto talun sija vermas pətnə rakovinaeztəg, i şetis aslys

кън, седѣль вісә ңіртәмән, токо сперва
колә кернъ орузijo да ләшәтпъ аслыс bezopas-
нәj olan.

Ұлымателнәja kossis beregә vajәtәm vәr
kolasiş da аззис ganka tor, kәdija vәli krepi-
tәm kәrtәn. Sija bura pessәmәn jansәtis pod-
stavkasә da koңeçsә sыlış jyvdis. Ganka torъs
vәli өорът da ңеçegana puş. Sija lois әddәn
dovolon, әni sыlәn em kopjo. Bыdsа асьv si-
ja guddišis etija klam kolasыn, jursә da pel-
ponnezsә va lissezәn vevtәmәn, i vәlis azzis
udobnәj palka. Sъ koңeçыn, jyla, kaјпыт moz
kәstišәma, шекът kәrttuv.

Oruzijo kossыtәn Dzonson въdsәn vunә-
tis nija opasnoşsez jyliş, kәdnija sijә vәz-
zisә.

Неъын sija kylis шекъта da karçitәmәn
lolalәm. Jurшиs sыlәn ырънәn suvtis. Dzonson
bergәtçestis.

Daskъk oşkәv ыъна sъ dыnşan sulalis
әddәn ызыt рәris вијvol da lәg shinnezәn vi-
zәtis sъ vylә.

Dzonson сразу kazalis, тыj kolә kернъ.
Tәdtәm karçitәmәn lolalәm povzәtis sijә, no
Dzonson ez әs: Aşsә tәdәmәn, sto sija ыръ-
ta vermә kotraşпъ, sija asvylas nađejtçis, sto
vermas kitroşәn вошпъ вијvolsә da ръvвъпъ

сь дъніш, ваас sungişəmən, къз etija kovşas. No sylən ղекъеəm namereṇpo ez vəv kotərt-пъ. Sija sulalis, къзи dorəm, spokojnəja çulətəmən zvirliş vižətəmsə.

Şperva dumajtçis, sto bujvolıs ləşətçə uşkətçəпь сь вълә. Sija korъtaeznas garjis pesəksə, ləgalis, no ez resajtçə mestais vəržətçəпь. Sъvəгъп sija pыrşnitis da vessis ožlaq kъk oşkəv. Zvirlə neveritana mestaň mortlən sulaləm, nevna əvisə sibliş jaroşsə. Bəzъs, kədijən əddən ləgən vartis bujvolıs aslas vokkez kuza, drug lezçisis, şinneznas pondis vižətпь вокә, rovno тъjkə tədvylas uşis. Sъvəгъп рьдъна въен pondis gorzъпь, da вərlaq bergətçəmən, iñdətçis valanças. Kъk kъnътmis sija suvtçylis da ղerəmən moz vižətis mortıs вълә, rovno dumajtis, sto mortıs pondas vətçəпь сь şərə. A Dzons sulalis ətik mestyn, aslas kopjo вълә пыгъssəmən, setçəz ez vəržətçə mestasis, kъtçəz вүjvolıs brodən ez vuz va mədəras.

— Kolə munipъ əni użпь, med ojnas ne użпь,— gorətçis Dzons, termاشəmən munis pu dъnas da къз оvezjana simpanze koknita kaj-is pu вълас.

Dzons jona użis lunsər gəgər zarsə, a kolççəm kadas burzъka krepitis assis puka-

lansə. Sija vajalis pu dýnas žugdəm korab torrez da býdsə çukər vinograd pu vozokkez, kədnija vəlisə əddən jon siaəş. Vinograd vozokkezsə sija viçis gez tujə, keris pu výlas výlyna bokkezən stan, med uzikas ulə nə uşpı. Olanış əni sylən vəli əddən udovnəj. Toko-vý leoparddes ezə pondə sijə bespokoitpı. A kyzı niya eəzə ožlaq pondasə sə výlə uşkətçypı, sija vermas nylə şetpı bur urok.

Nedyr ožti sondi leşçytəz sija vajis pu výlas býdsə nosaok smokovnica uvvez, vajis kəs pozum pu tor da zyn duzina leçt dorysa rakovinaez. Sija nadejtçis vasətnı onsa gotovitikə vəsňit da ńevət siez, kədnijə sija mədis ləşətnı ēak tujə vi sedtikə. No rýtsə sija ez vermə çulətnı spokojnəja, ez jestə eəzə výeəmika velətnı tropiçeskəj vərlis zakonnezsə.

Kytənkə ыып kylis pellez çanətana nee-kişəmən gorzəm. Dzons şpina kuçik uvtət pondisə kəzəvkarrez kotaşpı. Leoparddez oz vermə siž gorzypı. Setəəm gorzəmən vermasə viştavnpı aslanıb loktəm jyliş toko levvez da tigrrez. Levves estən ozə olə. Kyz sija setəəm uməl oruzijo zugən tıskاشpı tigr-kət? Şələmtəs sylən kyz kənmis, i sija pondis

къвзиспъ çut toko ژurkñitəmlə, povzəm ovez-jana moz gotov vəli kajńь pu jýlas tugar viənñas. No çoza sъ dъnə bertis mort vъnlə ozzéksha veritəm. Sija suis asləs, kət sija i ətnas da paštəm, a şotaki vədənnəs zvirrez vъlyń sija kəzain. Kъnъmis sija ləddətlis, kъz vədsən paštəm dikarrez, kədnələn jyla palkaşa ez vəv ղek्यeəm oruzijo, a ətiyən vəralisə tigrrez, jagnarrez vъlə. Ne, sija şetas urok tigrlə, zastavitis sijə, kъz leopardəs da vij-völəs, kezńь sъ tuj vylış. Pemytəz sija rukalis da leçt ravinaən zýrtis kopjo koqeşə, kъtçəz sija oz lo jem kod jyla.

Tigrlən gorzəmbs povzətis vədəs vəgyn olişsezsə, i ղekin ez lok vadərə jün̄. Vəl dyr sətəg küssəm kadəs kazitcıs Dzonslə myjkə umələ viştalanən. Əddən ызыt vñiman-noən sija kъvzis çut toko taçnitəm, sylə pondisə prikasajtçyńi abutəm sъez. Ətryr sylə kazitcısə ղejki kinlənkə şəkət oskəvvez ri-uytas. Sija ղozzəvtis ulə, no setçin ղekin ez vəv.

Nedyr myjis petis taliş. Gərdən da pəltcəmən ղozzəvtis sija gorizont sajsan, səkosta kər cassais şo oskəv ыльна pu dъnşan petis tigr. Vezərtana vəli, sto sija srazu tədis mortlis zapaksə, ləgən vizətəmən kъskis aspъekas vozduksə da srazu pondis mün̄pu pu dъnas.

Kər umələ keriş vizza şera zəvotnəj lok-tis pu dənə da strasnəj şinnezə suvtətis veş-kəltə Dzonson vylə, Dzonsonbs ləgən vidis sijə da çapkis sə vylə pu tor.

Pu torbs vaçkis tigrsə çuka kuzas. Tigrsə ləguvjas pondis ergənə. Bər peñitçəstəmən, sija ʃapkətçəstis mu berdas da çetçəvtis med üliş uv vylas veşkət ladorşañas. Oziş lapa gyzzeznas jona kutçişəmən uv berdas, sija əsalis siş sekunda kək, vəriş kokkeznas pəkşəmən pu berdas, səbərən kajis uv vylas.

Etijə toko Dzonsbs i viçcişis. Sija əuzət cəmən kujlis labaz vylas, kopjosə gotovən vizəmən. Koknətika sijən əvtəstəmən, Dzons kəkiş vaçkis tigrsə çuka kuzas da kopjo jyvnas inmis veşkətə şinas. Zubyt uvja tigrsə pondis gorzən; ozählən uv vylə vəriş lapasə lebtəmən, bergətis jursə vokə, medvə ordjənən vəçkəmsə çuka kuzas.

Dzons resitis riskujtnə, təmda vəli vynəs, əvtəstis kopjonas; kopjo jylys taekişis annez vəras. Dzons, bura vynşətçəmən, kək-nan kinas pırgəssis kopjo vylas, i kopjoxs pəris eəə pədənəzəka. Tigr pondis gorzənən pədəna səən, əuzlaşəmən kerhis vərlən da uşis mu vylas, şeras kəskis i kopjosə. Minuta

мәд сija въглашивъ ми вълас, kopjo бердаш күтчилис гъззеңас, jedəm virən şelaşəmən. Minuta mәd bәrti sija ңузалис да тувдис мestaas.

— Zugdis kopjosə, çortəs sijə! — murgis Dzons, no şələməs sylən raduvjas bura jotkis.

Çoza sija spokojnəja лантис, dumajtəmən, sto kuləm tusabs җigrlən buta povzətas mədik zvirrezəs, nija oz lıştə matə şıbətçypъ.

Məd lunas Dzons sajmis da pondis dumajtnы, myj kernъ kuləm tigrkət. Sylə əddən okota vəli tigr vlyış kułny küçiksə, no sylən ez vəv purt, i sylə kovşis ətkazitçypъ. aslas dumaiş. Dyr dumajtəm vətən, Dzonson resistis kołny tigrsə mestaas, as tədənъ mədik zvirrez, sto pu kəzainkət oz kov sutjitny. Nely-lə kъskəmən, kolis tusasə beregas oşkəv məd ыльна vər dorsan, medvъ mədik zvirrez vermisə sijə ażzyypъ. Sija bura veritis, sto tigr vijəm jyliş kъvşas omən vər paşa i süssa oz pondə sijə bespokoitny.

Dzons vəli prav. Vərgyn oliş zъvotnəjjez kolasып, kъz i otır kolasып, slavabs çoza kъvşə da ызыт znaçenpo sъып viżşə. Dzons vermis vər koroləs, a əni- açs lois korolən.

„Nełki slon əni pondas meis rovń“, dumajtis Dzons.

No Dzonslə çesşoys vędlaşan rapt loktis, i sylə nedyr kovsis assis slavasə vižpъ.

Məd lunas tigrkət tıskashəm vərgən ostrov dýnas gollandskəj torgovəj sudno suvtis jakər kylə. Sija əstis beregas pızjən otırəs, medvə zapاشitçpъ sovtəm vaen Dzons juş, kədija jəliş tədisə ostrovvezkət torgovla nuətişsez sudno məd. Ətik-kök kilometra ыльна riffezşan vəli veknətik prokod juas, kylə vyeemka tuis munıy barkassezlə da katerrezlə, i Dzons prazdnujtis ətkazitçəmsə aslas troniş (labaziş).

Sarışsa spaşitelles ne srazu veritisə sə viştasəmlə. No kər vyeemika vižətisə tigrliş tusasə askerəm kopjoen gorsas, sek dugdisə sumlevajtçpъ. Vot siž Dzons, polirovannəj şxuna paluba vylə talçəmən boştis şeras i assis slavasə. Kyz azzat, bagaz avi şekyl, no əddən dona.

~~143~~
Цена 25 коп.

fm-93-657/416

Ком.П.
~~2-815а~~

ЧАРЛЬЗ РОБЕРТС
ОХОТНИК В ЛОВУШКЕ
Перевод Ф. А. ТУПИЦИНА

На Кони (пермяцком) языке

Редактор Ф. М. КАНЮКОВ

Техред. И. И. РАДОСТЕВ

Окрант № 174. Заказ № 1519. Тираж 2100 экз. Сдано в набор 15/XII-1934 г.
Подписано к печати 10/III-1935 г. Печатных листов 2 1/4.

Кудымкарская тип. „Свердполиграфа“